

Forlana

Tento živý tanec ve složeném taktu ($\frac{6}{4}$) zřejmě vznikl mezi slovanskými obyvateli Friuli, severovýchodně od Benátek. Koncem 17. století se dostal z Benátek do Francie, kde ho tančily páry v ulicích za doprovodu mandolín, kastanět, tamburín i bubnů.

Vazba tohoto tance na Benátky evokovala slavné benátské maškarády a karnevaly. V tomto smyslu ho také používal André Campra ve svých *opéra-ballets*, například v *L'Europe Galante* (1697). Dvě *forlany* v jeho dalším díle *Carneval de Venise* (1699) jsou tančeny Slovany, Armény a cikány. Obliba tohoto tématu poté pokračovala v díle Michela de La Barra *La Vénitienne* (1705) a Camprových *Les Fêtes Vénitiennes* (1710). Zde se objevují další dva tance, které jsou *forlaně* velmi podobné: *venitienne* a *sal-tarelle*.

Forlana se na sklonku *le grand siècle* užívala především jako divadelní tanec v rámci žánrových obrázků ze života italských obyvatel, existovaly ovšem i choreografie plesové, jak to dokládají jejich zápisy ve Feuilletově notaci.

Forlany mají homofonní stavbu s využitím osmitaktového refrénu, ten se v případě Camprových *forlan* objevuje na začátku a na konci. Ve skladbě *Concert Royal IV* F. Couperina, která má rondovou formu, se pak objevuje refrén i uprostřed. *Forlana* se stala známou i v Anglii a v německy mluvících zemích – Johann Sebastian Bach ji zařadil do své *První francouzské taneční suity C dur* (BMV 1066).

Metrické proporce

První francouzské *forlany* jsou značeny $\frac{6}{4}$ a obsahují šest čtvrtových dob v taktu sdružených 3 + 3. Některé pozdější jsou značeny $\frac{6}{8}$ a mají šest osminových pulzů. Jedna doba tvoří většinou předtaktí.

Rytmické pohyby

Příklady *forlan* A. Campry a dalších francouzských skladatelů se pohybují ve dvojitých jambech, přičemž mají první krátký tón před taktovou čarou: K/DKD. Alespoň jeden jamb v každém dvoutaktí je rozdělen do ternárního anapestu (KK/D).

Tance ve Feuilletově notaci

Dochovalo se třináct choreografií samostatných tanců, z toho je devět v kategorii plesových tanců, jedenáct je určeno pro provedení v páru, jeden tanec je pro dvě tanečnice a jeden je zamýšlen jako divadelní sólo.

Nejstarší choreografie byla zapsána v roce 1700, nejmladší choreografický záznam je z roku 1781 (jedná se ovšem o zápis stejného tance G. L. Pécoura z roku 1700).

Nejkratší tanec má 44 taktů, nejdelší obsahuje 88 taktů. Dvě dochované *forlany* mají formu *ronda*. Mezi těchto třináct tanců jsem započítala i ty, které nesou název *La Vénitienne* a *La Saltarelle Nouvelle*, neboť jejich hudební pramen nese označení *forlana* a od ostatních *forlan* se po hudební stránce neliší.

Dochovala se jediná taneční suita, která obsahuje *forlanu*. Nazývá se *La Bavière*, zápis pochází z roku 1705. Tato suita má dvě části – *forlanu* (32 taktů), které předchází *menuet* (36 taktů). Hudba je z *comédie-balletu La Vénitienne* od Michela de La Barra (1705). Je to jeden ze vzácných případů, kdy zápis tance vyšel ve stejném roce, kdy mělo premiéru dílo, na jehož hudbu byl tanec vytvořen (v tomto případě G. L. Pécourem).

K rozboru jsem vybrala tanec *La Forlana* od G. L. Pécoura z roku 1700. Tento tanec patřil k nejpobulárnějším po celé 18. století, o čemž svědčí i jeho vydání v Malpiedově sbírce, datované do roku 1781.³⁷

La Forlana

Pramen: Recueil de danses composées par Mr. Pécour

Datace: 1700

Zapisovatel: Raoul-Auger Feuillet

Umístění: s. 62–67

Choreograf: Guillaume Louis Pécour

Autor hudby: André Campra (*L'Europe Galante*, 1697)

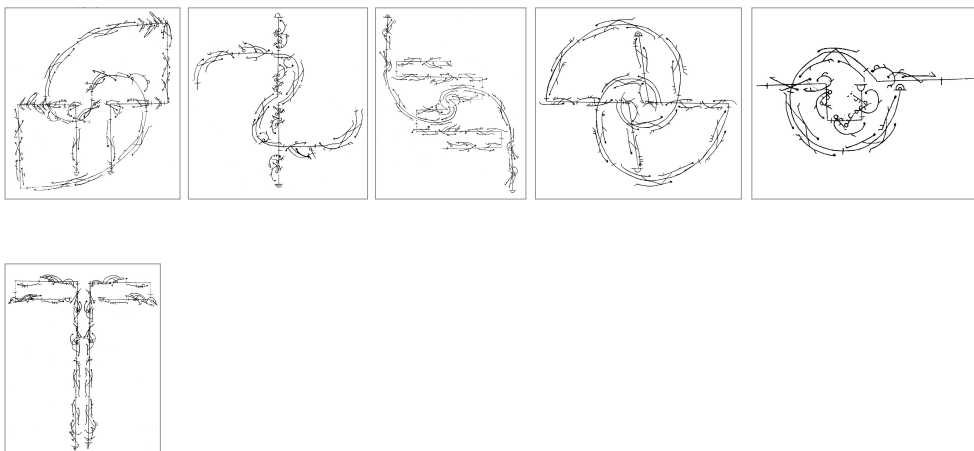
Počet taktů v hudebním prameni: 48 (A8 B32 A8)

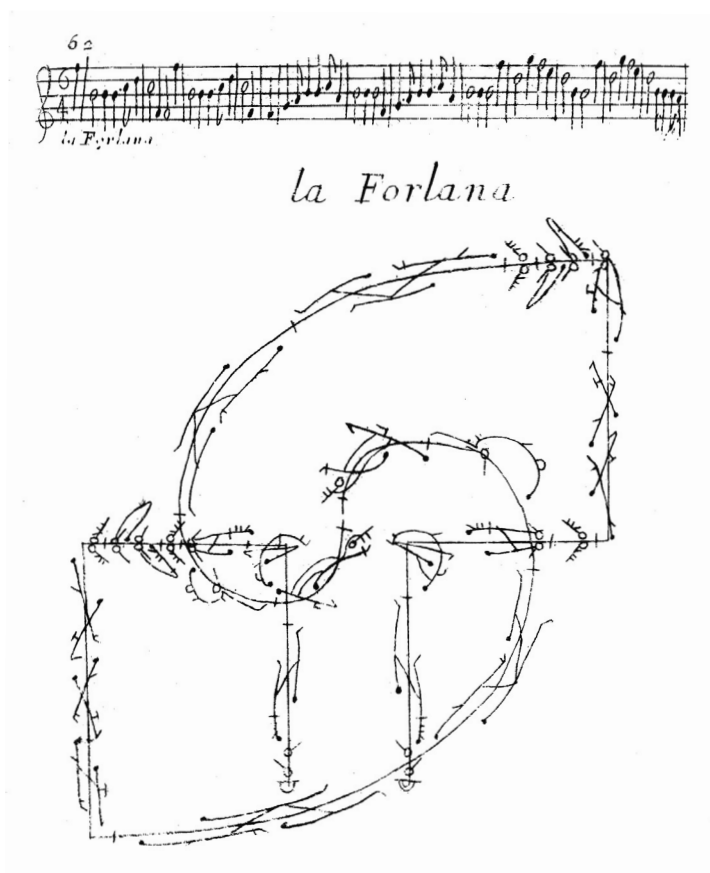
Počet taktů v choreografickém prameni: 48 (A8 B32 A8)

Jde o složitější plesovou choreografii pro jeden smíšený pár. Tanec má šest figur a jeho dráha probíhá jak po přímých, tak po oblých liniích. Zrcadlová symetrie, obvyklá v párových tancích *la belle danse*, je narušena dvakrát: poprvé v první figurě, kdy si tanečník a tanečnice „vyměňují“ 5. a 6. takt se 7. a 8., a v páté figurě, kdy se tanečník otáčí na místě, zatímco tanečnice kolem něj obíhá. Právě tato figura připomíná typickou točivou figuru „lidových“ *forlan*, jak ji popsal Giacomo Casanova roku 1744 a Giovanni Gallini v roce 1762.³⁸

Tento tanec je sice zařazen do plesového repertoáru, ovšem naprostá převaha *arsic-ko-thésický*ch vazeb mezi krokovými jednotkami ukazuje na jeho původně divadelní

charakter. Je to obtížný tanec, při jehož přípravě před předvedením na plese musel taneční pár strávit dlouhé hodiny nácviku pod vedením tanečního mistra.

takt	krokové jednotky	vztah krokových jednotek
I. figura – A = 8 taktů + B = 4 takty		
1.-2.	contretemps + (coupé) battu	thesicko-thesický
3.-4.	assemblé + temps levé sauté	*souběžný
5.-6.	2× coupé glissé + coupé	arsicko-thesický (tanečnice)
	pas de rigaudon	(tanečník)
7.-8.	pas de rigaudon	(tanečnice)
	2× coupé glissé (glissade) + coupé	(tanečník)
1.-2.	pas de bourrée + pas de bourrée	symetrický
3.-4.	assemblé, pas marché + pas tombé, jeté (pas de gaillarde)	arsicko-thesický